

Zlatko DUKIĆ, novinar i publicista

(Riječ na otvatanju Samostalne izložbe fotografija Slobodana Krstića iz Bijeljine – u Galeriji Foto-kino kluba Tuzla, u petak, 16. 9. 2016. u 20 sati)

Pročitao sam najvažnije podatke i prilično reprezentativan izbor iz stručno-kritičkih, vrlo znalačkih osvrta na umjetničke fotografije doajena ove umjetnosti u nas, Slobodana Krstića iz Bijeljine. Štošta sam, dakle, na taj način saznao o ovom autoru, uspijevajući ga, makar posredno, u izvjesnoj mjeri upoznati – iako se lično ne znamo.

Ipak, pravu sliku i pravu predstavu o tome kakav mora da bude čovjek koji je toliko postigao i zavidno daleko dobacio u tako osjetljivoj, vrijednoj i specifičnoj vrsti kreativnosti, kakva je umjetnička fotografija, uokvirio sam tek onda kada sam se – uoči ove izložbe – pažljivo zagledao u izbor njegovih fotografija, namijenjenih večerašnjem predstavljanju. Pa zato tek sada mogu iznijeti ono što mislim o ovom majstoru i o majstorstvu, kojim nas je, na našu sreću, počastio.

Neću govoriti, ni prepričavati ono o čemu su već kazivali kritičari i prikazivači njegovog rada, svi odreda puni fasciniranosti onim što Krstić neumorno i uspješno čini već pola stoljeća. Ali, i to ne samo zato što ova prilika to podrazumijeva, ne mogu da ne iskažem subjektivni doživljaj onoga što je vrijednost njegove umjetnosti.

Taj subjektivni doživljaj se, najprije, tiče poetike i unutrašnje snage samopropitivanja, koja Krstića eksplicitno odlikuje. Fokusiran na tri područja tematskog izazova – portret, pejzaž i ženski akt – Krstić se, očito, autorski pronalazi na onim sadržinskim i motivskim izazovima, koji su, istina, specifikum i nekih drugih autora, ali malo kada tako efektno i tako originalno. Stara je to, dosad višestruko dokazana i, sada, nanovo potvrđena istina: valja biti rođen, valja samog sebe pronaći i snaći se u materijalizovanju svog dara i svog osebnog kreativnog damara; neko to učini u muzici, neko u književnosti, neko u slikarstvu, a Slobodan Krstić je to postigao u umjetničkoj fotografiji. Dakle, o v j e r i o se kao umjetnik.

I prije smo znali – i vidjeli to – da osobeno oko umjetničkog fotografa vidi ono što odbičnom oku promakne, što ono ne umije, ne želi i ne može. Krstićevo oko, dakle, vidi ono što bi – kad bismo se, recimo, našli na Pešteru, Goliji ili Romaniji – malo ko od nas vidio ili, i kad bi i vidio, ne bi znao ocijeniti umjetnički privlačnim i vizuelno atraktivnim – recimo stado ovaca, konje na livadi ili čobane usred posla. E, zato postoji oko umjetnika. I zato postoji umjetnička fotografija. Krstićevo oko i Krstićeva umjetnička fotografija.

Na svoj način neponovljiv, tragalački originalan i kreativno autentičan, njegov pristup motivima, sadržaju i komponovanju fotografija, najbolje se manifestuje u tradicionalno izazovnijoj, težoj i zahtjevnijoj crno-bijeloj fotografiji. Podjednako uspješan u pomenute tri tematske cjeline, on se, ipak – subjektivno to tako doživljavam – za nijansu više nameće u portretu. U ženskom aktu suvereno vlada odnosom sjenke i svjetla, siguran u odbrani od vulgarizacije ili erotizacije, koja bi potušila umjetničku vrijednost. U pejzažu majstorski komponuje detalje, uz dominaciju praznog prostora i ravnotežu, kojom diše cjelina, što je svojstveno djelima klasičnih majstora ne samo umjetničke fotografije, već i slikarstva.

No, ipak u portretu ide najdalje. Ne slučajno koncentrisan na dvije vrste motiva – lica djece i lica vremenih ljudi – Krstić, zapravo, poručuje da su najmlađa lica, sa vrlo čitko ispisanim neokaljanim i neiskvarenim osjećanjima – čist prostor, na kome će život tek da ispiše sadržaj i da ostavi tragove. Na licima staraca i starica, koja su posebna priča i zahtijevaju da se pred njima

zadržite i nad njima zamislite, nudi nam se festival kazivanja o ožiljcima, ranama, borama, patnjama, muc i pečatima, koja je život ostavio na onima čije trajanje ide ka kraju.

U nekim ozbiljnijim i detaljnijim analizama, ova bi se kreativna imaginacija i stvaralačka poetika mogla uvrstiti u mnogo cjelovitiju, možda i socio-filozofsku, ne samo analizu sa stanovišta istorije umjetnosti i snage umjetničke kreativnosti. U prilici kao što je ova, prigodna, mislim da je dovoljno reći još to da je Slobodan Krstić, odlučivši da nam podari večerašnju izložbu, u suštini svima nama priuštio poklon, kakav se rijetko kad i rijetko gdje može doživjeti. Priuštio nam je, dakle, d o ž i v l j a j.

Ma šta znali i ma koliko o tome bili upoznati prije, tek uz ovaj doživljaj, postaje nam jasno da pravi domet u umjetničkoj fotografiji nikad nije bio, niti će biti, plod slučajnosti, tek nagona ili samo dobre volje. On je uvijek, i to pravilo nema izuzetka, rezultat upornosti, istrajnosti, neposustajanja i umijeća u korištenju svog dara i svog neumora. I riješenosti da se bude ovjeren u nečemu što, doduše, i drugi pokušavaju, ali – ipak je malo onih kojima to polazi za rukom kao Slobodanu Krstiću.

Kome se, i zbog toga, valja zahvaliti i iskreno čestitati na onome što je uradio i što radi. I, naravno, poželjeti da ovo ne bude posljednji susret sa njim i sa izložbom njegovih fotografija. Koju sa velikom radošću i iskrenim zadovoljstvom proglašavam otvorenom.

Tz, 14. 9. 2016.

Zlatko DUKIĆ